

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Ing. F. M.**, proti odporcovi **Ú.**, o zaplatenie **1593,31 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 6 C 201/2003, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 24. septembra 2010, sp.zn. 8 Co 305/2010, uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 24. septembra 2010, sp.zn. 8 Co 306/2010 a uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 25. marca 2011, sp.zn. 5 Co 89/2011, takto

r o z h o d o l :

Konanie o dovolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 24. septembra 2010, sp.zn. 8 Co 305/2010 **z a s t a v u j e**.

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 24. septembra 2010, sp.zn. 8 Co 306/2010 **o d m i e t a**.

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 25. marca 2011, sp.zn. 5 Co 89/2011 **o d m i e t a**.

Odporcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin uznesením z 8. júna 2010, č.k. 6 C 201/2003-220 nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a žiadosť navrhovateľa o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, doručenú súdu dňa 3. júna 2010, zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že pomery navrhovateľa sa oproti predošlým situáciám, keď sa na jeho žiadosť rozhodovalo o oslobodení od súdnych poplatkov a ustanovení zástupcu z radov

advokátov, nezmenili, resp. navrhovateľ zmenu týchto pomerov súdu nedokázal riadne preukázať. Vzhľadom na to dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺňa podmienky na ustanovenie zástupcu z radov advokátov a preto jeho žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov zamietol.

Krajský súd v Žiline na odvolanie navrhovateľa uznesením z 24. septembra 2010, sp.zn. 8 Co 306/2010 napadnuté uznesenie Okresného súdu Martin z 8. júna 2010, č.k. 6 C 201/2003-220 ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. Uviedol, že pokiaľ mal navrhovateľ za to, že došlo u neho k zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a zároveň ustanovenie zástupcu z radov advokátov, mal preukázať tieto pomery súdu. Vzhľadom na doklady, ktoré sa nachádzali v spisovom materiáli, mal za to, že nedošlo k zmene pomerov na strane navrhovateľa, ktorá by odôvodňovala zmenu súdneho rozhodnutia.

Okresný súd Martin uznesením z 24. júna 2010, č.k. 6 C 201/2003-231 konanie zastavil a rozhodol, že po právoplatnosti tohto uznesenia bude vec postúpená Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave. Navrhovateľovi vrátil súdny poplatok z návrhu na začatie konania v sume 79,66 € a upravil Daňový úrad M., aby po právoplatnosti tohto uznesenia poukázal navrhovateľovi sumu 79,66 € na vrátenie súdneho poplatku z návrhu na začatie konania. Zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodol tak po zistení, že vo veci nemôže ďalej konať z dôvodu nedostatku právomoci.

Krajský súd v Žiline na odvolanie navrhovateľa uznesením z 24. septembra 2010, sp.zn. 8 Co 305/2010 napadnuté uznesenie Okresného súdu Martin z 24. júna 2010, č.k. 6 C 201/2003-231 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že z návrhu navrhovateľa jednoznačne vyplýva, že sa domáhal nárokov podľa zákona č. 195/1998 Zb. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov a preto prvostupňový súd rozhodol predčasne, pokiaľ kvalifikoval nárok navrhovateľa ako náhradu škody voči štátu podľa zákona č. 58/1969 Zb. a konanie vo veci zastavil.

Obe rozhodnutia odvolacieho súdu napadol navrhovateľ dovolaniami.

V dovolaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z 24. septembra 2010, sp.zn. 8 Co 305/2010 (dovolanie 1.), navrhol napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť. Nesúhlasil s rozhodnutím odvolacieho súdu a považoval ho za nedôvodné a nepravdivé. Namietal, že spor nebol prejednaný podľa § 100 ods. 1 O.s.p. a v konaní nebol zastúpený advokátom pre celé konanie, čím došlo k porušeniu čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a § 2a ods. 2 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V dovolaní zároveň požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie.

V dovolaní proti uzneseniu odvolacieho súdu z 24. septembra 2010, sp.zn. 8 Co 306/2010 (dovolanie 2.) žiadal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť, priznať mu oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanoviť mu zástupcu z radov advokátov pre celé konanie. Mal za to, že splnil všetky podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Namietal, že rozhodnutím prvostupňového a odvolacieho súdu došlo k porušeniu čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a § 2a ods. 2 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Okresný súd Martin uznesením z 5. januára 2011, č.k. 6 C 201/2003-260 vyzval navrhovateľa, aby v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia svoje podania zo dňa 17. decembra 2010 nazvané ako dovolanie opravil a doplnil o náležitostí dovolania podľa ustanovenia § 241 ods. 1 O.s.p. a dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 24. septembra 2010, sp.zn. 8 Co 305/2010 aj o plnú moc udelenú advokátovi pre dovolacie konanie. Na uvedenú výzvu reagoval navrhovateľ podaním doručeným súdu dňa 25. januára 2011 (č.l. 262 spisu), v ktorom poukazoval na splnenie náležitostí dovolania podľa § 241 ods. 1, 2 O.s.p. na splnenie podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov a na ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Okresný súd Martin, po tom, ako mu bola vec vrátená dovolacím súdom, uznesením z 21. februára 2011, č.k. 6 C 201/2003-268 žiadosť navrhovateľa o ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie zamietol, keď dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺňa zákonom požadované podmienky na jeho ustanovenie.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Žiline uznesením z 25. marca 2011, sp.zn. 5 Co 89/2011 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. Mal za to, že navrhovateľ neuviedol žiadne nové dôvody pre oslobodenie od súdneho poplatku, s ktorými by sa súd už nevyporiadal v predchádzajúcich rozhodnutiach a taktiež nijakým spôsobom nepreukázal, že na jeho strane došlo k takej zmene pomerov, ktorá by mu bránila alebo znemožňovala zaplatenie súdnych poplatkov (k čomu aj došlo). Na základe týchto skutočností konštatoval, že pomery navrhovateľa neodôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov. Keďže navrhovateľ nespĺňa podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov, nespĺňa jednu z dvoch kumulatívne stanovených podmienok pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Aj toto uznesenie odvolacieho súdu napadol navrhovateľ dovolaním (dovolanie 3.). Rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za neodôvodnené a nepravdivé a navrhol ho zrušiť. Mal za to, že splnil všetky podmienky na ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Namietal, že spor nebol prejednaný podľa § 100 ods. 1 O.s.p. a v konaní nebol zastúpený advokátom pre celé konanie, čím došlo k porušeniu čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a § 2a ods. 2 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V dovolaní opätovne požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie.

Okresný súd Martin uznesením z 31. mája 2011, č.k. 6 C 201/2003-283 vyzval navrhovateľa, aby v lehote 10 dní od doručenia tohto uznesenia svoje podania zo dňa 17. decembra 2010 a podanie zo dňa 25. mája 2011 nazvané ako dovolanie opravil a doplnil o náležitosti dovolania podľa ustanovenia § 241 ods. 1 O.s.p. a podanie zo dňa 25. mája 2011 (dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 25. marca 2011, sp.zn. 5 Co 89/2011) aj o plnú moc udelenú advokátovi pre dovolacie konanie. Na uvedenú výzvu reagoval navrhovateľ podaním doručeným súdu dňa 6. júna 2011 (č.l. 286 spisu), v ktorom opätovne poukazoval na splnenie náležitostí dovolania podľa § 241 ods. 1, 2 O.s.p., na splnenie podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov a na ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

1. K dovolaniu navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 24. septembra 2010, sp.zn. 8 Co 305/2010 (k v poradí prvému dovolaniu navrhovateľa na č.l. 255-257 spisu), dovolací súd uvádza, že v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p. musí byť dovolateľ zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná. Toto ustanovenie zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, ktorej nedostatok je odstrániteľný, avšak len za súčinnosti dovolateľa.

Zo spisu vyplýva, že navrhovateľ bol súdom prvého stupňa poučený o tom, že dovolateľ bez právnického vzdelania musí byť zastúpený advokátom. Navrhovateľ nepreukázal, že má právnické vzdelanie a bol oboznámený s rozhodnutiami súdov oboch nižších stupňov o tom, že sa mu neustanovuje zástupca z radov advokátov. Napriek tomu však do spisu nezaložil advokátovi udelenú plnú moc na jeho zastupovanie v dovolacom konaní. V dôsledku toho zostal nedostatok uvedenej osobitnej podmienky dovolacieho konania neodstránený.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o tomto dovolaní navrhovateľa zastavil (§ 243c O.s.p. v spojení s § 241 ods. 1 O.s.p. a § 104 ods. 2 O.s.p.), pričom sa nemohol zaoberať jeho procesnou prípustnosťou ani dôvodnosťou.

2. Pokiaľ ide o dovolania navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 24. septembra 2010, sp.zn. 8 Co 306/2010 a uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 25. marca 2011, sp.zn. 5 Co 89/2011 (o v poradí druhé a tretie dovolanie navrhovateľa na č.l. 258-259 a 280-281 spisu), Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či tieto opravné prostriedky smerujú proti rozhodnutiam, ktoré možno napadnúť dovolaním. Treba dodať, že i keď dovolateľ v konaniach o dovolaniach nie je zastúpený advokátom a nemá právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 O.s.p.), povaha napadnutých rozhodnutí vylučuje, aby v prípade týchto dovolaní bol nedostatok podmienky povinného zastúpenia považovaný za dôvod pre zastavenie konania. Za situácie, kedy je predmetom dovolacieho prieskumu rozhodnutie súdu o nevyhovení žiadosti účastníka o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, by trvanie na podmienke povinného zastúpenia popieralo cieľ, ktorý sledoval účastník konania.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uzneseniami. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Keďže rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré sú napadnuté dovolaniami, nevykazujú znaky niektorého z týchto uznesení, nemožno prípustnosť dovolaní navrhovateľa vyvodiť z ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolaní smerujúcich proti uzneseniam podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolania nie sú prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolaní uvedenej v tomto zákonnom ustanovení odvolací súd nezistil.

Pri posudzovaní dovolaní navrhovateľa podľa obsahu je zrejmé, že podstatnou je v nich námietka navrhovateľa, že odvolací súd nesprávne posúdil zistený skutkový stav a pri aplikácii ustanovenia § 138 ods. 1 O.s.p. dospel k nesprávnym záverom o nesplnení podmienok pre oslobodenie od súdneho poplatku a pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Dovolateľ teda namietal, že týmito dovolaniami napadnuté uznesenia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod (možno ním odôvodniť procesne prípustné dovolanie), nesprávnosť právneho posúdenia ale nezakladá žiadnu z vád v zmysle § 237 O.s.p. Treba dodať, že pre vyhovenie návrhu účastníka na oslobodenie od súdneho poplatku (a pre vyhovenie jeho návrhu na ustanovenie zástupcu z radov advokátov) je v zmysle § 138 ods. 1 O.s.p. potrebné, aby súčasne boli splnené dve podmienky, a to že: 1/ oslobodenie je odôvodnené pomermi žiadateľa a 2/ nejde o prípad svojvoľného alebo zrejme bezúspešného uplatňovania alebo bránenia práva. Ak z týchto podmienok nie je splnená čo i len jedna, nemožno žiadosti vyhovieť. V danom prípade odvolací súd nevyhovел žiadosti dovolateľa z dôvodu nesplnenia prvej podmienky, keď dospel k záveru, že pomery navrhovateľa oslobodenie od súdneho poplatku neodôvodňujú. Takisto nebolo možné vyhovieť žiadostiam dovolateľa na ustanovenie zástupcu z radov advokátov, pretože v zmysle § 30 O.s.p. podmienkou na vyhovenie tejto žiadosti je existencia predpokladov na oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, ktoré u dovolateľa splnené neboli. Dovolateľom uvádzané skutkové okolnosti teda v ničom nepotvrdzujú, že by procesným postupom odvolacieho súdu bola znemožnená realizácia niektorého z jeho procesných oprávnení.

Keďže v danom prípade dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu nie sú podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej

republiky dovolania navrhovateľa ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutými rozhodnutiami odvolacieho súdu z hľadiska ich vecnej správnosti.

Navrhovateľ z procesného hľadiska zaviniť, že sa jeho dovolania museli odmietnuť (resp. že sa konanie o jeho dovolaní muselo zastaviť), a preto mu vznikla povinnosť nahradiť trovy dovolacích konaní (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 2 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky však odporcovi žiadne trovy dovolacích konaní nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. novembra 2011

JUDr. Vladimír M a g u r a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová